

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 28/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. januára 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. H., K., zastúpeného advokátkou JUDr. A. K., K., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 21 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 24. augusta 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co/356/2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. novembra 2010 doručená sťažnosť J. H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 21 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu

v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) z 24. augusta 2010 v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Co/356/2009.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom konania „o určenie nájomného vzťahu k bytu“. Okresný súd Košice II (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 24 C/22/2007 z 10. februára 2009, v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn.3 Co/356/2009 z 24. augusta 2010 jeho návrh zamietol.

Okresný súd návrh „zamietol z dôvodu § 680 ods. 1 Občianskeho zákonníka, že predmet sporu neexistuje, pretože bol zničený a súčasne z dôvodu, že som sa nedomáhal neplatnosti výpovede z nájmu, ktorá mi bola doručená pred násilným vypratáním“.

Ďalej sťažovateľ uvádza: „Porušovateľ zhladol, že moje násilné vystáhovanie z bytu bolo nezákonné, ako aj skutočnosť, že nezákonná bola prestavba bytu, vykonávaná v rozpore s nariadením stavebného úradu, ktorú po tomto násilnom vystáhovaní vykonal odporca. Nezákonnou prestavbou odporca získal byty s novým dispozičným riešením (presnejšie povedané práva k budúcim bytom, pretože neboli skolaudované a iba takto sú zapísané v katastri nehnuteľnosti). V skutočnosti teda neexistujú „byty“ odporcov, ale existujú byty pôvodných nájomcov, a teda aj môj byt, z ktorých boli povyberané priečky, pričom základ týchto bytov (ako obvodové múry, podlahy, stropy a pod. existujú). Napriek tomu porušovateľ zhodnotil, že vec bola zničená a týmto skončil aj nájomný pomer ku nej.

Súčasne porušovateľ poukazoval na skutočnosť, že som sa nedomáhal neplatnosti výpovede z nájmu, pričom opakovane som tvrdil a predkladal listinnými dôkazmi, že výpoveď z nájmu mi nebola daná a už vôbec nie prenajímateľom. Všetkým nájomcom domu ... boli hromadne odovzdané odstúpenia od zmlúv o ubytovaní, učené treťou osobou, nie prenajímateľom (teda bez príslušnej, právnej legitimacy založiť právne účinky odstúpenia), a preto nebolo voči čomu a komu sa relevantne právne brániť a už vôbec nie v konaní o neplatnosť výpovede z nájmu (ktorá výpoveď nebola daná).“

Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd rozhodol arbitrárnym spôsobom, bez opory v zákone a v rozpore s vykonaným dokazovaním, a preto navrhol, aby ústavný súd nálezom

rozhodol, že „Základné práva sťažovateľa zaručené podľa čl. 21 ods. 1 Ústavy SR, čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd na spravodlivé a verejné prejednanie vecí nezávislým a nestranným súdom, boli rozsudkom Krajského súdu v Košiciach, zo dňa 24. 08. 2010, sp. zn. 3Co/356/2009, porušené.

Ústavný súd SR zrušuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach, zo dňa 24. 08. 2010, sp. zn. 3Co/356/2009 a vec mu vracia na nové konanie a rozhodnutie.

Ústavný súd SR zakazuje porušovateľovi pokračovať v porušovaní namietaných základných práv sťažovateľa.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 333 €.

Porušovateľ je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania – právneho zastúpenia na účet jeho právnej zástupkyne vo výške 254, 88 €.“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj

návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

1. Predmetom časti sťažnosti sťažovateľa je nesprávne právne posúdenie predmetu sporu, v dôsledku ktorého došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ sa návrhom domáhal určenia nájomného vzťahu k bytu (pričom z vykonaného dokazovania v konaní pred všeobecnými súdmi bolo zrejmé, že predmetom nájmu na základe uzavretej zmluvy o ubytovaní z 9. januára 2003 nebol byt, ale obytná miestnosť).

Sťažovateľ považuje rozhodnutie krajského súdu aj za arbitrárne. Arbitrárnosť vidí v tom, že krajský súd považoval nájom jeho „bytu“ za skončený v dôsledku zničenia predmetu nájmu, ako aj preto, že nepodal žalobu o neplatnosť výpovede z nájmu v trojmesačnej zákonnej lehote, v dôsledku čoho márne uplynula výpovedná lehota.

Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ani posudzovať skutkové závery, ku ktorým všeobecný súd dospel. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie

a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Ústavný súd z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku zistil, že krajský súd po podrobnom opísaní priebehu konania pred okresným súdom a podstatných argumentov účastníkov konania vyhodnotil aj právne posúdenie sporu okresným súdom. Z vykonaného dokazovania krajský súd, obdobne ako okresný súd, ustálil, že predmetom nájmu na základe zmluvy o ubytovaní nebol byt, ako sa nesprávne domnieval sťažovateľ, ale obytná miestnosť. Vychádzal pritom z písomného stanoviska Stavebného úradu mesta Košice (z 25. júna 2007 a 21. augusta 2007), ktorý sa vyjadroval k charakteru nehnuteľnosti, ako aj zo zápisu o prevzatí budov, stavieb a rozvodných zariadení z 20. augusta 1963. Sám žalobca v priebehu konania uvádzal, že nehnuteľnosť, v ktorej obýval obytné priestory, je slobodárňou, nie bytovým domom. Slobodáreň *„je potrebné chápať ako zariadenie, v ktorom sú obytné miestnosti určené na trvalé bývanie a nájom týchto obytných miestností je potrebné považovať za osobitný druh nájmu, ktorý popri nájme bytu slúži na uspokojovanie trvalých potrieb občana na bývanie. Ide o nájom obytných miestností v zariadeniach určených na trvalé bývanie upravený v 717 a 718 OZ.“*

Krajský súd tiež konštatoval, že *„keďže sťažovateľovi nevznikol nájom k bytu nemôže sa úspešne domáhať určenia, že je nájomcom bytu a nájom k tomuto bytu nad'alej trvá...“* . Súčasne sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia prvostupňového súdu k otázke zániku nájomného vzťahu z dôvodu zániku prenajatej veci podľa 680 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože ten jednoznačným spôsobom (i na základe znaleckého posudku) preukázal, že pôvodné ubytovacie jednotky zanikli v dôsledku stavebných úprav.

Popísané úvahy krajského súdu týkajúce sa právneho posúdenia nehnuteľnosti sú podľa názoru ústavného súdu logické, riadne odôvodnené a vychádzajú z dostatočne zisteného skutkového stavu veci potrebného pre rozhodnutie. Krajský súd aplikoval a interpretoval relevantné ustanovenia Občianskeho zákonníka podstatne pre posúdenie predmetu sporu správne (opierajúc sa o relevantné dôkazy), a preto závery uvedené v napadnutom rozsudku krajského súdu sú celkom legitímne a právne akceptovateľné. Preto neexistuje žiadny dôvod na to, aby do nich zasiahol. V posudzovanom prípade ústavný súd nezistil v napadnutom rozsudku krajského súdu známky arbitrárnosti alebo zjavnej neodôvodnenosti, ktoré by mohli signalizovať porušenie sťažovateľom označených práv.

V tejto spojitosti je tiež potrebné uviesť, že do práva na spravodlivé súdne konanie nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (III. ÚS 185/09).

Vzhľadom na to, že ústavný súd zhodnotil právne závery krajského súdu ako správne, nezistil relevantnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu, ani jej právom na spravodlivé súdne konanie, preto predloženú sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú (obdobne IV. ÚS 446/2010 a III. ÚS 2/2011).

2. Sťažovateľ sa v časti sťažnosti domáhal aj vyslovenia porušenia svojho základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 ústavy označeným rozsudkom krajského súdu.

Sťažovateľ však k namietanému porušeniu základného práva vo svojej sťažnosti neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, resp. bližšie neodôvodnil, v čom vidí porušenie svojho základného práva podľa čl. 21 ods. 1 ústavy označeným rozsudkom krajského súdu,

a keďže sťažnosť v tejto časti nemá zákonom predpísané náležitosti (a sťažovateľ je zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, sa ústavný súd už nezaoberal ďalšími jeho návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2011